

STUDIEPLAN

Semesteremne i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering (SKRL)

10 vekttall videreutdanning for lærere

STUDIEPLAN

for Semesteremne i kristendomskunnskap
med religions- og livssynsorientering
(10 vekttall videreutdanning for lærere)

Utgave 1997 II

INNHold:

Innledning	s. 3
Målgruppe	s. 3
Forholdet til rammeplan og skolefag	s. 3
Estetisk tilnærming	s. 3
Emnestruktur og vektning	s. 4
Opptak og kompetanse	s. 4
Mål	s. 4
Innhold	s. 5
Faglig og didaktisk innføring	s. 5
Andre religioner og livssyn	s. 5
Etikk og filosofi	s. 6
Bibelen	s. 7
Kristendommens historie	s. 7
Kristen livstolkning i dag	s. 8
Arbeidsformer	s. 9
Vurdering	s. 9
Vedlegg:	
1. Litteratur	s.10
Faglig og didaktisk innføring	s.10
Andre religioner og livssyn	s.10
Etikk og filosofi	s.11
Bibelen	s.11
Kristendommens historie	s.12
Kristen livstolkning i dag	s.12
2. Utvalgte forskrifter	s.14
1. Studentenes plikter og rettigheter	s.14
2. Forskrifter for eksamenskandidater	s.14
3. Forskrifter om begrunnelse og klage ved universitets- og høskoleeksamener	s.15
4. Fakultetets nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold m.m.	s.16

Det teologiske Menighetsfakultet
Gydaskvei 4 - Postadresse: Boks 5144 Majorstua, 0302 Oslo - Tlf.22 59 05 00

STUDIEPLAN

Semesteremne i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering (SKRL)

10 vekttall videreutdanning for lærere

Innledning

Målgruppe

Målgruppen for semesteremnet er primært allmennlærere med utdanning fra tiden før innføringen av Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen (L97). Det er tale om lærere som trenger å kvalifisere seg bedre i forhold til skolefaget eller vil skaffe seg grunnlag for videre studium. Videreutdanningen er særleg aktuell for lærere som fra før bare har grunnutdanning på dette fagområdet, dvs. 5 vekttall i kristendomskunnskap med livssynsorientering. Men målgruppen omfatter også lærere som fra før har videreutdanning fra fagområdet kristendomskunnskap, religionshistorie eller livssynskunnskap fra før innføringen av L97. For disse vil videreutdanningen gi faglig og didaktisk oppdatering i forhold til skolefaget. Men disse studentene må regne med at det kan bli noe overlapping i forhold til tidligere videreutdanning.

Forholdet til rammeplan og skolefag

Læreplanen for dette semesteremnet er utarbeidet på grunnlag av departementets rammeplan for videreutdanning i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering (VU-KRL 1, 10 vekttall, KUF (dato)).

Faglig og didaktisk vil semesteremnet ta utgangspunkt i skolefaget og Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen (L97). Fagemnene og fagperspektivene i skolefaget vil stå sentralt. Det blir lagt vekt på emner som er nye i forhold til tidligere lærerpraksis og lærerutdanning. Dette gjelder særlig emner fra religionskunnskap og fra etikk og filosofi. Samtidig blir det lagt vekt på de nye faglige og didaktiske perspektivene på det kristendomsfaglige lærestoffet, og på nye emner innenfor dette lærestoffet. Fagkomponentene i semesteremnet har fått en vektning som svarer til skolefaget.

Estetisk tilnærming

I skolefaget blir det lagt særlig vekt på estetisk tilnærming til lærestoffet. Religiøst liv har til alle tider vært knyttet til ulike estetiske uttrykksformer. Det kultiske livet har utfoldet seg gjennom kroppsbevegelser/dans, dramatiske uttrykk, musikk, bildekunst og arkitektur. Estetiske uttrykk gir anledning til sanselig opplevelse og erkjennelse som ord alene ikke kan gi. Slik opplevelse og erkjennelse krever at en er åpen for et møte med de estetiske uttrykkene.

Emnestruktur og vektning.

Hovedemnene i planen og vekttallene de har fått, framgår av denne oppstillingen:

Faglig og didaktisk innføring	1
Bibelen	2
Kristendommens historie	2
Kristen livstolkning i dag	1
Andre religioner og livssyn	2,5
Etikk og filosofi	1,5

Denne oversikten gir ikke noe samlet bilde av hvordan fagdidaktikken og den estetiske dimensjonen er vektlagt. Grunnen til det er at stoff fra disse områdene er integrert i de andre hovedemnene. Det er også grunn til å understreke at det inngår etikk i flere av hovedemnene, ikke bare i emnet "etikk og filosofi". "Kristen livstolkning i dag" tar opp kristen etikk, og "andre religioner og livssyn" tar opp etikken i ulike religioner og livssyn.

Opptak og kompetanse

Vilkår for opptak er generell studiekompetanse (se likevel det som ovenfor er sagt om målgruppe).

Semesteremnet ekvivalerer med den første 10-vektallsenheten innenfor fakultetets grunnfag (G1). Det vil si at en kan bygge opp grunnfagskompetanse ved å kombinere semesteremnet med den andre 10-vektallsenheten i grunnfaget (G2).

Studenter som har videreutdanning innenfor fagområdet kristendoms-kunnskap, religionshistorie eller livssynskunnskap fra før innføringen av L97, må regne med at det kan bli noe overlapping. Graden av overlapping vil framgå av tidligere videreutdanning sammenlignet med planen for semesteremnet.

Mål

Gjennom studiet av semesteremnet skal studentene

- bli fortrolige med ideen bak skolefaget og med de nye faglige og didaktiske utfordringene i skolefaget
- bli bedre i stand til å legge faget til rette pedagogisk for elever med ulik bakgrunn i religion og livssyn, og til å formidle lærestoffet på en levende måte
- tilegne seg grundig kjennskap til Bibelen og til kristendommen som kulturarv og som levende kilde for tro, moral og livstolkning
- tilegne seg kjennskap til andre religioner og livssyn som levende kilde for tro, moral og livstolkning
- tilegne seg kjennskap til etikk og filosofi, og bli fortrolige med det verdigrunnlaget som norsk skole bygger på
- få erfaring med estetiske uttrykk for religioner og livssyn, og kunne legge til rette for

estetisk opplevelse i skolen

- utvikle forståelse, toleranse og respekt mellom mennesker med ulike oppfatninger i tros- og livssynsspørsmål, og øve opp evnen til dialog og til selvstendig og kritisk vurdering i spørsmål som gjelder religion, livssyn og etikk
- stimuleres til personleg vekst, til avklaring av egne tros- og livssynsspørsmål og til utvikling av yrkesetiske holdninger

Innhold

Faglig og didaktisk innføring

(1 vekttall, ca. 200 sider)

Dette hovedemnet skal gi en faglig og didaktisk innføring i skolefaget, med særleg vekt på det som er nytt i faget. Til grunn for hovedemnet ligger departementets plan for 21 timer etterutdanning i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering (KUF dato).

DELEMNER

- Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering: skolefagets oppgave og egenart
- Tekst og fortelling i kristendommen og andre religioner
- Identitet og sosialisering
- Religionenes estetiske uttrykk
- Respekt og dialog
- Kristne og humanistiske verdier

Andre religioner og livssyn

(2,5 vekttall, ca. 500 sider)

Studiet av dette hovedemnet skal kvalifisere for å undervise om religioner og livssyn på en levende måte. Samtidig skal det gi økt trygghet i møte med elever fra ulike religioner og livssyn. Studiet skal gi kunnskap om religioner og livssyn både ut fra deres selvforståelse og ut fra en vitenskapelig synsvinkel. Religioner og livssyn skal presenteres ut fra sine egne rituelle og estetiske uttrykksformer, og på bakgrunn av egne fortellinger og andre sentrale tekster.

Stoffet skal settes inn i et sammenlignende perspektiv, slik at studentene lærer å se både det som binder religionene og livssynene sammen og det som skiller dem fra hverandre. Studentene skal bli kjent med religioner og livssyn slik de fremstår internasjonalt og i Norge, i fortid og nåtid. De skal også tilegne seg et visst kjennskap til hvordan det er å vokse opp innenfor ulike religioner/livssyn.

DELEMNER

- Godt kjennskap til jødedom, islam, hinduisme og buddhisme: historie, tekster, lære, etikk og praksis i dag
- Kjennskap til høytider, symboler og religiøst liv, og til sosialisering av barn inn i ulike religioner
- Kjennskap til bilder/bildeforbud, ornamentikk og arkitektur som uttrykk for religiøst liv
- Kjennskap til innvandrerreligiøsitet
- Oversikt over religionenes stilling i Norge
- Kjennskap til nyreligiøsitet
- Godt kjennskap til humanisme og naturalisme
- Kjennskap til Human-Etisk Forbund: etikk og livsriter
- Fagdidaktikk: Arbeid med framstillingen av ulike religioner og livssyn i lærebøker i skolen. Forholdet mellom innenfra- og utenfraperspektivet i undervisningen.

Etikk og filosofi

(1,5 vekttall, ca. 300 sider)

Dette hovedemnet er nært knyttet til hovedemnene Andre religioner og livssyn og Kristen livstolkning i dag. Deler av etikken er også plassert i hovedemnet Faglig og didaktisk innføring. Der skal studentene særlig arbeide med de kristne og humanistiske verdiene som L97 bygger på. Kristen livstolkning i dag og Andre religioner og livssyn legger vekt på sammenhengen mellom religion, livssyn og etikk. Denne problemstillingen er aktuell også i dette hovedemnet.

Studentene skal bli fortrolige med sentrale etiske begreper. De skal få kunnskap om ulike syn på forholdet mellom etikk, religion og livssyn, få kjennskap til forskjellige tilnæringsmåter (modeller) i etikken og bli fortrolige med sentrale kristne og humanistiske verdier. Gjennom arbeid med stoff fra filosofihistorien skal studentene bl.a. bli kjent med sammenhengen mellom kunnskapssyn (kunnskapsteori), menneskesyn og etikk. Studentene skal ha kjennskap til den enigheten som ofte forligger mellom religioner og livssyn når det gjelder etikk. Men de må også lære å se hvordan ulike standpunkter innenfor etikken kan ha sin rot i forskjellige livssyn.

DELEMNER

- Kjennskap til ulike tilnæringsmåter i etikken og til etisk metode
- Kjennskap til forholdet mellom person og institusjon i etikken
- Kjennskap til forholdet mellom etikk, livssyn og religion: ulike tradisjoner og begrunnelser for etikken
- Kjennskap til kunnskapssyn, menneskesyn og etikk i eldre og nyere filosofihistorie
- Fagdidaktikk: Kjennskap til verdiformidling i et flerkulturelt samfunn og til formidling av filosofi i skolen

Bibelen

(2 vekttall, ca.400 sider)

Studiet skal gi grunnleggende kunnskap til Bibelen som helhet og til utvalgte bibeltekster, med hovedvekt på bibelske fortellinger og Bibelen som fortelling. Studiet skal også gi kunnskap om Bibelens tidshistoriske bakgrunn og sette studentene i stand til å foreta elementær tekstanalyse. Det vil også bli lagt vekt på noen sider ved Bibelens historie i vår kulturkrets.

Studiet av Bibelen vil være lagt opp i to deler, knyttet til de tradisjonelle teologiske disipliner Det gamle og Det nye testamente.

DELEMNER

a) Det gamle testamente

- Kjennskap til Bibelen som helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet
- Kjennskap til sider ved Bibelens historie (samling, utbredelse, oversettelse)
- Oversikt over Israels historie og metodiske problemer knyttet til denne
- Oversikt over GTs historieverk og historiske noveller
- Kjennskap til følgende skrifter: 1.-4. Mosebok, Rut, Jona
- Kjennskap til utvalgte avsnitt fra disse bøkene (se pensumlitteraturen)
- God kunnskap om bakgrunn for og innhold i 1. Mosebok
- God kunnskap om følgende tekster fra 1. Mosebok - deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold: 1 Mos 2,4-3,24; 12,1-9

b) Det nye testamente

- Kjennskap til Bibelen som helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten og til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen som helhet
- Oversikt over NTs ulike skriftgrupper/sjangre
- Kjennskap til evangelienes tilblivelse og det synoptiske problem
- Kjennskap til følgende skrifter: Matteusevangeliet, Lukasevangeliet, Apostlenes gjerninger, og Johannes' åpenbaring
- Kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- Godt kjennskap om følgende tekster fra Matteus- og Lukasevangeliet - deres historiske bakgrunn, litterære karakter og teologiske innhold: Matt 3,13-17; 8,23-9,8; 16,13-23; Luk 10,25-42; 15,1-32.

Kristendommens historie

(2 vekttall, ca.400 sider)

En kan ikke forstå det historiske grunnlaget for kristendommen bare gjennom arbeid med Bibelen. Kristendommen er formet og formidlet gjennom en lang og mangfoldig tradisjon. I skolefaget skal elevene arbeide med kristendommens historie med hovedvekt på religiøst liv og religiøse uttrykk i ulike tidsepoker. Studentene skal lære å arbeide med hovedemnet ikke bare gjennom tekster som handler om kristen tro og kristent liv, men også gjennom bilder, arkitektur og musikk.

DELEMNER

- Oversikt over kirkens historie i oldtiden, middelalderen og reformasjonstiden

- Kjennskap til hvordan tro og fromhet i disse periodene kommer til uttrykk i kunst, musikk og arkitektur
- Kjennskap til monastisk kultur og helgentradisjoner
- Fagdidaktikk: Arbeid med bilder, arkitektur og musikk fra kristendommens historie

Kristen livstolkning i dag

(1 vekttall, ca 200 sider)

Kristen tro og livstolkning møter vi også i de to foregående hovedemnene. Men der er perspektivene først og fremst historiske. I dette hovedemnet blir det lagt større vekt på et systematisk studium av kristen tro og etikk i dag.

Studiet skal gi oversikt over kristen tro og etikk som livstolkning, og sette kristen tro og etikk i forhold til aktuelle livsspørsmål. Som utgangspunkt skal studentene få kjennskap til luthersk kristendomsforståelse og kjenne innholdet i den apostoliske og den nikenske trosbekjennelsen og i Luthers lille katekisme. Studentene skal også arbeide med nyere salmediktning som uttrykk for kristen livstolkning.

Delemner som omhandler etikk, er plasserte både under dette og de to neste hovedemnene. En del etikk er også med i den faglige og didaktiske innføringen. I dette hovedemnet blir det lagt størst vekt på det som er karakteristisk for kristen etikk. Etikk forstått i lys av kristen tro og tradisjon blir satt i forhold til andre former for etikk.

DELEMNER

- Kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning med utgangspunkt i den apostoliske trosbekjennelse, den nikenske trosbekjennelse og Luthers lille katekisme
- Godt kjennskap til det kristne gudsbilde og til kristen forståelse av forholdet mellom Guds åpenbaring og menneskelig religiøsitet
- Godt kjennskap til grunnlaget for kristen etikk og dens forhold til andre former for etikk
- Kjennskap til nyere salmediktning som uttrykk for kristen livstolkning
- Fagdidaktikk: Arbeid med kristne høytider og salmer i skolen

Arbeidsformer

Generelt er det viktig at en benytter arbeids- og studieformer som også setter lærerne bedre i stand til å utføre undervisningsoppgavene i skolefaget. Slike arbeidsmåtar bør mest mulig være en integrert del av arbeidet med de ulike hovedemnene i studiet. Innsiktingen mot utøvelsen av undervisningsoppgaver er særlig viktig i forhold til de nye perspektivene og det nye lærestoffet i skolefaget. Som i L97 er det f.eks. et viktig prinsipp at en skal arbeide med kristendommen og med andre religionar og livssyn ut fra de samme pedagogiske prinsippene.

På samme måte som i skolefaget bør studentene derfor få møte mennesker med forskjellig tro og livssyn, og få anledning til å besøke kirke og forsamlingshus, synagoge, moske og tempel.

Vurdering

Eksamen består av to skriftlige deksamner, hver på 4 timer. Det blir gitt et oppgavesett til hver deksamnen. Når studiet blir gjennomført på ett semester, blir eksamen avlagt som en prøve på 8 timer. Når studiet blir gjennomført over to semestre, kan det avlegges en deksamnen ved slutten av hvert semester. Vitnemål blir utskrevet etter at den siste prøven er bestått.

Første deksamnen omfatter de tre først hovedemnene i planen: Faglig og didaktisk innføring, Andre religioner og livssyn og Etikk og filosofi, til sammen 5 vekttall. Andre deksamnen omfatter de tre siste hovedemnene: Bibelen, Kristendommens historie og Kristen livstolkning i dag, til sammen 5 vekttall.

Godkjente hjelpemidler til eksamen er:

Bibelen i følgende utgaver:

Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Norsk Bibel 1988 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Bibelselskapet, bokmål 1930 og nynorsk 1938 (eller senere).

Tilsvarende internasjonale utgaver kan godkjennes av studieadministrasjonen etter søknad.

For eksamensbruk skal tillegg som ordforklaringer og tidstabell være klippet bort eller forsvarlig plombert.

Synopse:

Evangelie-synopse, Bibelselskapet 1993

Bibelordbok i følgende utgaver:

Ord i Bibelen (til NO 78/85), Oslo 1986 (bokmål) og 1992 (nynorsk)

Bibel-ord (til NB 88), Oslo 1992

Bibelordbok, bokmål ved K.G., Oslo 1934 (eller senere)

Ordbok for Det nye testamente, nynorsk ved E. Lehmann, Oslo 1955

Ved bibelfaglig eksamen er NO 78/85 (bokmål eller nynorsk) eksamenstekst. Denne utgaven lånes ut til eksamen, sammen med en av de to andre norske godkjente utgavene. Det samme gjelder evangelie-synopsen.

Bibelordbøker (og eventuelt andre bibelutgaver) må studentene selv bringe med på eksamen.

Hjelpemidler skal være helt uten understrekninger og notater.

Vedlegg 1

Litteratur

Den oppførte litteraturen tolker studieplanen når det gjelder omfang og fordypningsgrad. Tilfanget av pensumlitteratur er i prinsippet åpent. Det betyr at en student kan legge opp annen litteratur med tilsvarende eller større omfang og fordypningsgrad. Fagseksjonene skal

godkjenne litteratur som er valgt i stedet for den som er oppført nedenfor. En må søke skriftlig om slik godkjenning senest en måned før fristen for eksamensoppmelding.

Faglig og didaktisk innføring

Sidsel Lied: Jeg fant, jeg fant... en bibeltekst. Eleven som forsker og kunstner. Oslo: IKO-forlaget 1996, s.22-40

Læreplan for kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering, i Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen, KUF 1996

Metodisk veileder for KRL-faget, KUF 1997 (et utvalg)

Mogstad, S.D.: Fag, identitet og fortelling. Oslo: Universitetsforlaget 1997 (et utvalg)

Andre religioner og livssyn

a) Innledende spørsmål

Gravem, P.: Livstolkning, Prismet 6/96, s.235-261

Smart, N.: Worldviews. Crosscultural Explorations of Human beliefs, New Jersey 1995, s.35-57

Aadnanes, P.M.: Livssyn, Tano: Oslo 1992, s.9-18 og s.35-47

b) Religionskunnskap

Arlebrand, H.: Det ukjente. Om okkultisme og åndelighet i en ny tidsalder. Luther: Oslo 1993, s.71-151 og 185-225

Beaver, R.P. et al (eds.): The World's Religions, 2nd. ed., revised, Lion Publishing: Oxford 1994, s.170-342 og 399-410

Opsal, J.: Lydighetens vei. islams veier til vår tid. Universitetsforlaget: Oslo 1994, s.291- 312

Nordhaug, H.: Tro møter tro. Verbum: Oslo 1990, s.45-65

c) Livssynskunnskap

Aadnanes, P.M.: Livssyn, Tano: Oslo 1992, s.48-108

Human-Etisk Forbund: Humanisme - et livssyn (uten år, 6 sider)

Krogseth, O.: "Hva er et humanistisk menneskesyn i Norge i dag?", i Ung Teologi 19 (1986), nr.1, s.3-14

Stigen, A.: "Humanisme", i Humanist nr.2, 1987, s.22-29

Etikk og filosofi

a) Etikk og filosofi

Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar. Universitetsforlaget: Oslo 1994, s.25-44 og 95-123

Gaarder, J.: Sofies verden. Roman om filosofiens historie. Aschehoug: Oslo 1991 (eller senere), s.11-166, 294-331, 362-392, 417-458

b) Fagdidaktikk

Krogseth, O.: "Verdiformidling i et livssynspluralistisk samfunn", i Østnor, L.(red.): Mange religioner - en etikk? Universitetsforlaget: Oslo 1995, s.99-115

Bibelen

a) Det gamle testamente

Til: Bibelen som helhet og Bibelens historie:

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen, Oslo: Menighetsfakultetet, foreløpig utgave 1996/97, i følgende utvalg:

GTs kanonhistorie, s.3-8; Bibelens utbredelse og oversettelse, s.35-47 (sammen med NT); Bibelen som helhet, s.200-279 (sammen med NT)

Til: Oversikt over Israels historie og problematikk knyttet til denne:

Stordalen og Hvalvik: Presentasjon.. (se ovenfor), s.54-58 (pkt. 1.2)

S.Storøy: "Litteraturen og Israels historie", i (samme forf.): Ordet kommer nærmere. Innføring i Bibelen, Oslo: Verbum 1996, s.31-47

Til: Oversikt over GTs historieverk og historiske noveller:

Stordalen og Hvalvik: Presentasjon.. (se ovenfor), i følgende utvalg:

GTs historieverk, s.51-77; Historienoveller, s.78-86

Kjennskap til følgende avsnitt fra 1.-4. Mosebok, Rut og Jona:

Mosebøkene: 1 Mos 1:1-2:3; 6-9; 17 (hele); 22:1-19; 27 (hele); 2 Mos 1-3; 12-15; 32 (hele); 3 Mos 16 (hele); 4 Mos 14:1-35

Rut og Jona: hele bøkene leses

Til: God kunnskap om bakgrunn for 1 Mos og innhold i utvalgte tekster:

M.Kartveit (red.): Det gamle testamente. Analyse av tekstar i utval, Oslo: Samlaget 1997, følgende utdrag:

Berge, K. og T.Stordalen: "Innledning til Mosebøkene": hele

Stordalen,T.: "Urhistorien": Generell innledning og avsnittet for 2:4-3:24

Berge, K.: "Fedrehistorien": Generell innledning og avsnittet for 12:1-9

b) Det nye testamente

Stordalen, T. og R. Hvalvik: Presentasjon av Bibelen. Oslo: Menighetsfakultetet 1996; s. 15-28 (NTs kanon); 155-198 (Evangelienes tilblivelse, Matt, Luk); 200-279 (Bibelen som helhet - sammen med GT) + avsnittene om Apg og Åp. (ca 15s)

Bent Noack: Det nye Testamente og de første kristne årtier. København: G.E.C.Gad, 1985, s. 42-78

Kvalbein, H.: Matteusevangeliet, bind I-II (Bibelverket), Oslo: Luther forlag 1989-90; Bind I, s. 102-108; 226-236; 252-263; Bind II, s. 63-75.

Donahue, J.R.: The Gospel in Parable, Philadelphia: Fortress Press, 1988; s.128-139; 146- 162.

Kristendommens historie

- Chadwick, O.: Historien om den kristne sivilisasjonen, Oslo: Aschehoug, 1997, s.1-183; 196-239.
- Fuglesang, S. H. (red.), Middelalderens bilder. Utsmykningen av koret i Ål stavkirke, Oslo: Cappelen 1996, s. 17-93.
- Wilson-Dickson, A., The Story of Christian Music, Oxford: Lion Publishing House, 1992, s.33-63; 72-77; 84-100.
- Danbolt, G. og M. Kjerschow, Billedspor 1, Oslo: Tell forlag, 1996, s. 90-99; 114-144.
- Gunnes, E.: Klosterliv i Vesten, Oslo: Aschehoug, 1986, s.9-40 + et utvalg fra Benedikts regel (ca 30s).
- Mundal, E.: Legender frå mellomalderen. Soger om heilage kvinner og menn. Oslo: Det Norske Samlaget, 1995, s. 7-16; 157-200.
- Haanes, V., "Ta eksempel av deres tro. Fra helgenlegende til historisk kritisk forskning", Prismet 47 (1996) nr. 2, s.55-62.

Kristen livstolkning i dag

a) Kristen tro og livstolkning

- Den apostoliske og den nikænske trosbekjennelse, i A.Brunvoll: Den norske kirkes bekjennesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s.17-25 *eller* i J.O.Mæland (red.): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s.15-18
- Luthers lille katekisme, i A.Brunvoll: Den norske kirkes bekjennesskrifter, Oslo: Lunde forlag 1972 eller senere, s.98-148 *eller* i J.O.Mæland (red.): Konkordieboken, Oslo: Lunde forlag 1985 eller senere, s.277-295
- Gravem, P.: Livstolkning. Prismet 6/96, s.262-273
- Henriksen, J.-O.: Guds virkelighet, Oslo: Luther forlag 1994, s.53-86
- Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s.37-71
- Schumacher, J.: "Svein Ellingsen og "Det skjulte nærvær"", i Salmespråk - kunst og kommunikasjon. Svein Ellingsen-seminar på Norges Musikkhøgskole, Oslo: Verbum 1992, s.59-66
- Hansen, K.M.: "Skapelsestankens livsforståelse i Svein Ellingsens salmediktning", i Salmespråk.. (se ovenfor), s.73-81

b) Kristen etikk

- Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: Fellesskap og ansvar. Universitetsforlaget: Oslo 1994, s.17-23 og 47-92
- Jensen, O.J.: Katekismens teologi, Oslo: Credo 1994, s.75-90

c) Fagdidaktikk

- Metodisk veiledning, KUF 1997 (et utvalg: om kristne høytider og salmer i skolen)

Vedlegg 2

Utvalgte forskrifter

(Fakultetets grunnregler, reglement for opptak til studiene, reglement for eksamener ved fakultetet med forskrifter kan fås i et eget hefte).

1. STUDENTENES PLIKTER OG RETTIGHETER

Den som blir innskrevet som student ved Menighetsfakultetet, er automatisk også medlem av Studentsamskipnaden i Oslo, med de plikter og rettigheter dette innebærer.

Frister for oppmelding til eksamen o.l. blir kunngjort i forelesningskatalogen.

Studenter som avbryter sitt studium for mer enn ett semester eller for godt, skal sende skriftlig melding om dette til fakultetet.

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd mot de bestemmelser som gjelder på fakultetet eller i uverdigg adferd som i betydelig grad kan skade fakultetet i det allmenne omdømme, kan utvises for en tid eller for alltid.

2. FORSKRIFTER FOR EKSAMENSKANDIDATER

Oppmelding til eksamen, annullering av oppmelding

Oppmelding skjer skriftlig innen de fastsatte frister på eget skjema til hver eksamen. For å få melde seg opp til eksamen, må en ha betalt semesteravgift. For eksamen betales egen avgift. Vitnemål for de eksamener som er avlagt utenfor fakultetet, vedlegges eksamensoppmeldingen dersom de ikke er innlevert tidligere.

Annullering av eksamensoppmelding må skje skriftlig og mottas innen en uke før prøven i vedkommende fag. Studenter som ikke møter til eksamen eller trekker seg etter annulleringsfristens utløp, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen når gyldig forfallsgrunn ikke foreligger.

Alminnelige bestemmelser ved eksamensprøver

- a. Eksamenskandidatene må møte i god tid før prøven, og i tilfelle sykdom eller annen hindring melde fra om dette så snart som mulig. Om noen møter fram først etter at oppgaven er opplest/utdelt, kan vedkommende ikke delta i dagens prøve, men kan etter søknad gis adgang til å gå opp til utsatt prøve.
- b. Ingen notater må medbringes eller nyttes ved prøvene, heller ingen form for oversettelser. Har noen med seg nytestamente e.l., må dette innleveres til inspektøren før oppgaven leses opp.
- c. Under prøven må ingen form for meddelelse finne sted mellom eksamenskandidatene uten gjennom inspektør.
- d. Ingen eksamenskandidat må forlate sin plass under prøven unntatt når vedkommende går ut sammen med en inspektør. En inspektør kan følge høyst 2 personer av gangen ut av eksamenslokalet.
- e. Ingen eksamenskandidat må forlate eksamenslokalet før tidligst en time etter at oppgaven er opplest/utdelt.
- f. Ved opphold utenfor eksamenssalen må ingen samtale om oppgaven eller overhodet om teologiske emner finne sted, verken med inspektøren eller mellom eksamenskandidatene innbyrdes. Fakultetets regler for røykfrie områder gjelder også for eksamenskandidater.
- g. Besvarelsen innleveres senest når tiden er ute, uten hensyn til om den er fullført eller ikke.
- h. Den som har avlagt de skriftlige prøver, kan ikke unndra seg sensur for disse.
- i. Dersom noen overveier å trekke seg fra prøven, skal vedkommende først konferere med enten dekanus, undervisningsleder eller studieveileder, avdelingsleder eller faglærer.
- j. Den som trekker seg fra en prøve, har ikke adgang til å gå opp til ny prøve ved begynnelsen av det påfølgende semester, men henvises til de følgende ordinære eksamener.

Eksamensbesvarelsene

- a. Besvarelsene ved skriftlige klausurprøver føres inn på særlige innføringsark, som eksamenskandidatene får utlevert.
- b. Oppgavens ordlyd skrives av etter det utdelte oppgaveark og føres på besvarelsens tittelside. Under dette skrives det kandidatnummer en har fått tildelt, dato, men ikke noe navn.
- c. Fakultetet kan etter søknad gi adgang til å levere eksamensbesvarelser avfattet på et av de vanlige fremmedspråk. Søknad om dette må leveres sammen med eksamensoppmeldingen.
- d. Dersom en besvarelse er vanskelig å lese på grunn av utydelig håndskrift, forkortelser og lignende, må eksamenskandidaten være forberedt på ikke å få sensur.
- e. Det er ikke adgang til å føre inn eksamensbesvarelser med blyant.

Sykdom under eksamensarbeid og eksamen, kontinuasjon

- a. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å levere inn skriftlige hjemmearbeider til fastsatt tid og så snart som mulig sender inn en legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan vedkommende gis utsettelse med innleveringen. Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten har vært sykmeldt, og om sykmeldingen var hel eller delvis. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.
- b. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å møte til en prøve og så snart som mulig sender inn legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge vedkommende prøve ved kontinuasjon (utsatt prøve). Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten er sykmeldt. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen. Kontinuasjonsprøve skal holdes så snart studentens helse og forholdene forøvrig tillater det, om mulig innen det samme semester. For kontinuasjonsprøve betales ikke nytt eksamensgebyr.
- c. Dersom en student blir syk under eksamen, må det som er utarbeidet av besvarelsen, innleveres til sensur før vedkommende forlater eksamenslokalet. I motsatt fall regner en at vedkommende har trukket seg fra eksamen. Dersom vedkommende innen en uke innsender legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge prøven ved kontinuasjon (utsatt prøve) etter samme bestemmelser som i pkt. b. Legeerklæringer godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

3. FORSKRIFTER OM BEGRUNNELSE OG KLAGE VED UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEEKSAMENER

Fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet 19. januar 1973 med hjemmel i Kongelig resolusjon 5. desember 1969 om delegasjon m.v. i forbindelse med Forvaltningslovens ikraftsettelse.

§ 1 BEGRUNNELSE

Eksamenskandidat ved universitet eller høyskole har etter at sensur er falt, rett til å få en redegjørelse for sensurvedtaket av egne eksamensprestasjoner. Redegjørelsen gis av en av sensorene, Finner sensoren det hensiktsmessig, kan redegjørelse gis skriftlig.

Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen (sensorveiledning), skal de være tilgjengelige for kandidatene etter at sensuren er falt.

§ 2 KLAGE OVER INNHOLDET AV SENSURVEDTAK

Klage over innholdet av sensurvedtak fremsettes skriftlig. Finnes klagen å være berettiget, endres vedtaket. I motsatt fall gis klageren en skriftlig begrunnelse for sensuren, og en frist på tre uker til å meddele om klagen opprettholdes.

Opprettholdes klagen, skal denne behandles av en særskilt klagenemnd, som oppnevnes av styret*, det høyeste organ ved institusjonen.

Examen philosophicum kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Muntlig eksamen, propedeutiske prøver og praktiske prøver kan ikke påklages. Er kretsen av sakkynndige i et fag så liten at styret ved institusjonen ikke anser det mulig å sammensette en klagenemnd med tilstrekkelig kyndighet, kan sensurvedtaket ikke påklages.

§ 3 BEHANDLINGEN I KLAGENEMNDA

Klagenemnda vurderer sensurvedtak og begrunnelsen for det. Finner nemnda et påtakelig misforhold mellom eksamenprestasjonen og eksamensresultatet, fastsetter den ny karakter. Endring kan skje til gunst eller til ugunst for klageren. Nemndas avgjørelse er endelig. I fag der den endelige karakteren fastsettes etter at muntlig eksamen er avholdt, skal det før den nye karakteren fastsettes, avholdes ny muntlig prøve.

§ 4 KLAGE OVER SAKSBEHANDLINGEN

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles av det høyeste organ ved institusjonen, eller av det klageorgan som dette gir fullmakt. Finner klageorganet feil som kan ha hatt betydning for utfallet, opphever det sensurvedtaket og bestemmer om det skal foretas ny sensur eller holdes ny prøve. Klageorganets avgjørelse er endelig.

§ 5 FULLMAKT TIL Å GI NÆRMERE REGLER

Styret ved institusjonen kan gi nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold, om frist for klagen, om klagenemndas sammensetning, hvilket organ ved institusjonen klagen skal fremsettes for og om hva som skal regnes som påtakelig misforhold etter § 3. Forøvrig gjelder reglene i Forvaltningslovens kap. VI.

* Iflg. departementets fastsettelse av 31.10.73 skal ved MF fakultetet ha de funksjoner som i forskriftene er lagt til styret.

4. FAKULTETETS NÆRMERE REGLER OM BEGRUNNELSE, OM KLAGENS FORM OG INNHOLD M.M.

Jfr. Forskrifter om begrunnelse m.m. av 19.01.1973, § 5.

1. OM BEGRUNNELSE

Studenter som ønsker en redegjørelse for sensurvedtak må henvende seg til den av sensorene som disse har utpekt til dette formål, innen 3 uker etter åpningen av neste semester.

2. OM KLAGENS FORM OG INNHOLD

Klage over innholdet av sensurvedtak så vel som klage over saksbehandlingen fremsettes skriftlig til undervisningsadministrasjonen og må være begrunnet.

3. OM FRIST FOR KLAGEN

Klage over innholdet av sensurvedtak må være innkommet innen 2 uker etter at sensuren er falt.
Klage over saksbehandlingen må være innkommet innen 1 uke etter at skriftlig sensur er falt.

4. OM KLAGENEMNDAS SAMMENSETNING

Klagenemnda skal ha tre medlemmer og en sammensetning som tilsvarer sensurkollegiet. Et flertall i klagenemnda skal være nye i forhold til sensurkollegiet. Klagenemnda oppnevnes av avdelingens lærermøte.

5. OM HVA SOM SKAL REGNES SOM PÅTAGELIG MISFORHOLD ETTER FORSKRIFTENES § 3

For at klagenemnda skal kunne fastsette en ny karakter, må den - der hvor det gis tallkarakter - finne at det er et misforhold mellom eksamenprestasjoner og eksamensresultat på minst 3/10 ved en eksamen som har karakterskala fra 1.0 til 4.0.

6. EVENTUELL MUNTLLIG PRØVE ETTER ENDRING AV KARAKTEREN FOR SKRIFTLIG

Dersom karakteren for skriftlig prøve endres etter omsensur, må kandidaten opp til ny muntlig prøve hvis muntlig prøve er en justering av den skriftlige karakteren.
